Nr. 72.

# FREDERYK AUGUST

*z Bożéy Łaski Król Saski Xiążę Warszawski etc.*

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, wiadomo czyniemy, że Sąd Nasz Kassacyiny Xięstwa Warszawskiego wydał wyrok następuiący:

*Działo się w Warszawie w Pałacu zwykłych posiedzeń Rady Stanu* Krasińskich *zwanym, na posiedzeniu publicznie gromadzonego Sądu Kassacyinego, dnia dwódziestego Mca Września tysiąc ośmset iedenastego Roku.*

## SĄD KASSACYINY

## *XIĘSTWA WARSZAWSKIEGO.*

W sprawie kryminalnéy Tomasza Wernera Mydlarza z miasta staréy Częstochowy w Departamencie Kaliskim, przy obronie z urzędu przydanego Mecenasa Łukasza Bogusławskiego, zanoszącego rekurs przeciw wyrokowi Sądu Sprawiedliwości Kryminalnéy Departamentów Warszawskiego i Kaliskiego w dniu trzydziestym Mca Lipca tysiąc ośmset dziesiątego roku na oskarżenie publiczne zapadłemu; przez który,

tenże Tomasz Werner, za popełnione zabóystwo na osobie żony swoiéy Maryanny z Pieniązków Wernerowéy, przez wzgląd, iż winowayca w czasie wykonania zbrodni, podług zeznań świadków i zdania lekarzów, miał ścieśnioną władzę umysłową do wolnego działania, przez wzgląd na wiek iego młody (wczasie bowiem za-

bóystwa liczył lat dwadzieścia i ieden) przez wzgląd nareszcie na dotychczasowe moralne iego postępowanie i okoliczności zbrodnią poprzedzaiące, w myśl §u 407. Ordynacyi kryminalnéy, extraordynaryinie, na mocy §§ów 18. 806. i następnych prawa kryminalnego, oraz Artykułu 12. prawa Seymowego 18. Marca 1809. na lat piętnaście robót publicznych, z przykuciem do taczek, w ohydnym ubiorze, z głową na krzyż przegoloną, przy odsądzeniu na zawsze od obywatelstwa, i zawieszeniu w prawach cywilnych przez czas kary, niemniéy na ponoszenie kosztów processu, skazanym został;

Maiąc sobie przedstawioną obronę rekursuiącego, którą z urzędu przydany Mecenas na udowodnionym stanie piiaństwa obwinionego w czasie popełnienia zbrodni zasadza, i zgwałcenie prawa następuiącym wywodem okazać usiłuie:

Przytacza on nayprzód §. 16. tyt. 20. części II. prawa powszechnego Pruskiego stanowiący, iż „

„*kto z wolnością* (czyli co iedno iest z namysłem) *działać nie iest w stanie, temu nie może bydź przypisane popełnienie zbrodni, i przeciwko temu żadna kara nie może mieć mieysca*„

szukaiąc daléy w prawie, iakie to osoby uznane są *za niemogące działać z rozmysłem?* znayduie w §. 28. tyt. IV. części I. prawa powszechnego Pruskiego,

„ *iż osoby przez piiaństwo, używania rozumu pozbawione, dopóki*
„ *ten stan ich piiaństwa trwa, zarówno z ludzmi pomieszanego ro-*
„ *zumu; ci zaś* (podług §. 23. tegoż tytułu) *za równo z dziećmi nie*
„ *maiącemi lat siedmiu uważani bydź maią; a tych ostatnich wola i iéy*
„ *oświadczenia*, (według §, 20 tegoż tytułu) *zupełnie są niczém*„

tym sposobem wywiodłszy z prawa cywilnego zeszłego rządu, zupełną równość między piianemi a dziećmi nie maiącemi lat siedmiu, wnosi,

iż gdy w czynnościach cywilnych zamiarem iest prawa, zabezpieczyć osoby piiane i dzieci, w tym stanie ich niedołężności od uszkodzenia w maiątku, iakże nie równie więcéy zamiarem tegoż samego prawa bydź musi; zabezpieczyć takowe niedołężne osoby od kar kryminalnych, któe mogą aż do kary śmierci dochodzić?

iakoż i co do prawa kryminalnego, przytacza Mecenas §. 17. tyt. XX. Części II. stanowiący;

„*iż dzieci i osoby pomięszanego umysłu mogą bydź wprawdzie dla zapobieżenia dalszym przestępstwom na ciele karanemi, nigdy przecież podług surowości praw karać ich nie można.*„

tak rekursuiący Mecenas porównywaiąc, i w kryminalnym względzie, piianych z dziećmi nie maiącemi lat siedmiu, i z osobami pomieszanego umysłu, wnosi daléy

iż gdy obwiniony Tomasz Werner, według zeznań świadków, i zdania lekarzów, nie działał z wolnością, bez któréy według §. 16. prawa kryminalnego nie masz winy i kary;

gdy stan iego piiaństwa nie był przez niego samego, ani *umyślnie* ani przez *grubą niebaczność* zrządzonym, o iakim mówi §. 22. tegoż prawa, do ninieyszego zdarzenia właściwy, lecz raczey do tego przypadkowego stanu piiaństwa, iedynie od przybyłych w dom iego, wraz z żoną gości wciągnionym i znaglonym został, a ten stan iako też długo wzgardzona miłość, i doznawana w saméy chwili nieszczęśliwego zdarzenia, od żony niechęć, odięły mu zdolność sądzenia o skutkach działań iego,

Przeto Sąd wyrokuiący oceniaiąc zbrodnią według §. 806, iako zaboystwo rozmyślne, i zmnieyszaiąc iéy wielkość, równie iak surowość kary śmierci, z powodu ścieśnionéy władzy umysłowéy winowaycy, w myśl §. 18. popełnił obrazę §u 22go tegoż prawa, który iest obiaśnieniem §u 18. a razem przestąpił wyraźnie przepisy §§ów 16. i 17. tyt. XX. Części II. w porównaniu z §em 28. tyt. IV. Części I. prawa powszechnego pruskiego,

a tém samem wyrok zaskarżony, stosownie do artykułu 10. pod liczbą I. Organizacyi Sądu Kassacyinego iako prawu przeciwny skassowanym, i Sprawa w celu powtórnego osądzenia, innemu Sądowi Sprawiedliwości kryminalnéy odesłaną bydź winna;

Po wysłuchaniu Rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wniosków Krolewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora wyżéy przytoczone powody rekursu odpieraiącego,

# SĄD KASSACYINY

zważywszy

iż §§y 20. 23. i 28. tyt. IV. Części I. prawa powszechnego pruskiego, przez rekursuiącego użyte, osoby piiane, z osobami pozbawionemi zmysłów, i z dziećmi lat siedmiu nie maiącemi, tylko co do zobowiązań cywilnych zupełnie porownywaią,

zważywszy

iż też §§. prawa, równie iak §. 16. tyt. XX. Części II. ogólne zasady stanowiące tam tylko uzytemi bydź mogą, gdzie prawo szczególnego przypadku nie przewiduie;

zważywszy

iż w względzie kryminalnym, §. 22. tytułu XX. Części II. na przypadek popełnionéy zbrodni *w stanie piiaństwa*, dostateczny w sobie obeymuie przepis, w słowach:

„kto sam siebie umyślnie, lub przez grubą niebaczność, piiań-
„stwem, lub innym sposobem do takiego przywiódł stanu,
„w iakim moc wolnégo działania zniesioną lub ścieśnioną zo-
„staie, temu występek w takim stanie popełniony, w miarę téy
„iego winy, ma bydź przypisany;„

zważywszy

iż tenże §. 22. nie o upiciu się umyślném w celu popełnienia zbrodni, ani też o popełnieniu zbrodni z grubéy niebaczności w stanie piiaństwa, lecz o zbrodni popełnionéy w piiaństwie zrządzoném umyślnie, lub też zrządzoném przez niebaczność w używaniu napoiów, stanowi;

zważywszy

iż Sąd wyrokuiący, według stanu udowodnień, mógł w ninieyszéy sprawie uznać takową grubą niebaczność w użyciu napoiu upaiaiącego, a wykonaną w tym stanie piiaństwa, zbrodnią mógł podług tegoż §u przypisać rekursuiącemu, iako z grubéy niebaczności popełnioną.

zważywszy zatém

iż tenże Sąd wyrokuiący, zmieniaiąc karę miecza §em 806. przepisaną, z względu na §. 18, na karę piętnastoletniego więzienia wyżéy oznaczoną, nie przeszedł miary ukarania prawem wskazanéy, i żadnego wyraźnego prawa nie popełnił obrazy;

Rekurs skazanego Tomasza Wernera przeciw wyrokowi Sądu Sprawiedliwości kryminalnéy Departamentów Warszawskiego i Kaliskiego w dniu trzydziestym Mca Lipca tysiąc ośmset dziesiątego roku zapadłemu rozsądzaiąc;

tenże rekurs odrzuca — mocą ninieyszego wyroku.

(podpisano) S. Potocki Prezes.

Wydrukować
Felix Łubieński (L.S.)
Minister Sprawiedliwości. L. Osiński Pisarz Sądu Kas.

*Zgodno z Oryginałem*
(L.S.) Antoni Joneman
*Sek: Jen.*